

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Сумський державний університет (Україна)

Вища школа економіко-гуманітарна (Республіка Польща)

Академія техніко-гуманітарна (Республіка Польща)

IBM Canada, м. Торонто (Канада)

Державна установа "Інститут економіки природокористування та сталого розвитку

Національної академії наук України", м. Київ (Україна)

Парламент Ізраїлю, м. Єрусалим (Держава Ізраїль)

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут» (Україна)

Одеський національний політехнічний університет (Україна)

Технічний університет –Варна (Республіка Болгарія)

Університет “Проф. д-р Асен Златаров”, м. Бургас (Республіка Болгарія)

Університет Торонто (Канада)

УО «Вітебський державний технологічний університет» (Республіка Білорусь)

Економічні проблеми сталого розвитку

Экономические проблемы устойчивого развития

Economical Problems of Sustainable Development

Матеріали

Міжнародної науково-практичної конференції
імені проф. Балацького О. Ф.
(Суми, 11–12 травня 2016 р.)

У двох томах

Том 1

Суми
Сумський державний університет
2016

переработка отходов ядерного топлива (ОЯТ) обеспечивает эффективный контроль за использованием расщепляющихся материалов в гражданских целях и надежное захоронение радиоактивных отходов. В мире накоплено около 300 000 тонн таких отходов, к ним ежегодно добавляется 10 000 тонн.

Суть проекта МБЯТ состоит в том, что на склад с гексафторидом урана поставят еще несколько десятков контейнеров, которые полностью будут контролироваться МАГАТЭ. Ульбинский металлургический завод в Казахстане работает с гексафторидом урана уже 50 лет. Первая партия ядерных отходов в рамках данной программы уже поступила на территорию Казахстана. Так, Ульбинский комбинат накопил около 100 тыс. тонн отходов, загрязненных ураном и торием, причем хранилище отходов находится в городской черте Усть-Каменогорска.

ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІ РИЗИКИ СУСПІЛЬСТВА СПОЖИВАННЯ

доцент **Маценко О.М.**, аспірант **Пронікова Ж.С.**
Сумський державний університет (Україна)

На даний час в умовах динамічного розвитку світової економіки зростання обсягу споживання товарів та послуг є характерною тенденцією для багатьох країн світу. Споживання є ключовим та невід'ємним елементом функціонування будь-якої економічної системи. Зростання споживчого попиту зазвичай призводить до розвитку економіки та, відповідно, покращання соціальних стандартів якості життя населення. Сучасна діяльність людини, як наслідок споживацького підходу до життя, призводить до виснаження природних ресурсів та погіршення стану навколишнього середовища.

Постійно зростаючі потреби суспільства спричиняють інтенсивну експлуатацію природних ресурсів. З початку ХХ століття обсяг видобутку будівельних матеріалів в світі зріс у 34 рази, руд і мінералів – у 27 разів, викопних видів палива – в 12 разів, а біомаси – в 3,6 рази. За розрахунками ООН за сучасних темпів зростання використання ресурсів до 2050 року може потроїтися [1].

Такі тенденції починають викликати занепокоєння серед світових вчених різних галузей. Зокрема професор кафедри довкілля та суспільства в університеті Ессексу Джулз Претті пропонує відмовитися від використання ВВП як основного індикатора економічного розвитку країн. На його думку необхідного розробити інші показники, які оцінюють природний капітал – товари та послуги, які природа надає безкоштовно [2].

Як відомо для суспільства надмірного споживання пріоритетними є показники кількості по відношенню до показників якості. Важливим стає задоволення потреб за будь-яких умов, навіть якщо таке споживання завдає

шкоди навколишньому середовищу чи власному здоров'ю.

У зв'язку з цим країни з високим рівнем життя з метою збереження власного людського капіталу та екологічної безпеки розробили чіткі механізми контролю якості продукції, особливо імпоротної. Широкого розповсюдження також набуває явище «екологічного колоніалізму», яке проявляється в експлуатації природних ресурсів інших країн, винесення «брудних» виробництв за межі країни, захоронення на інших територіях токсичних та радіоактивних відходів.

Європейська комісія опублікувала список товарів, які становлять значну загрозу для споживачів та навколишнього середовища, з них 60% – китайського виробництва [3].

Сьогодні вітчизняний товарний ринок занадто насичений полімерною та пластмасовою продукцією. У результаті стрімко зростають обсяги небезпечного сміття, яке у природних умовах руйнується 80–100 років. Критичною є проблема утилізації таких виробів, які через високу вартість обладнання накопичуються на смітєвих полігонах, стихійних смітниках, лісонасадженнях та водоймах.

Відомо, що головним багатством окремої нації є її людський та природний капітал. Основу людського капіталу складає здоров'я населення, стан якого значною мірою залежить від якості навколишнього середовища. Дослідження вітчизняних і зарубіжних вчених свідчать, що саме полімери та пластик є одним з найнебезпечніших та найбільш наближених джерел забруднення до середовища існування людини.

Для зменшення неякісних товарів імпортного виробництва в Україні використовується сертифікація та стандартизація, однак через низький рівень доходів нашого населення та високу корумпованість економіко-політичної системи існує чимало схем для легального ввезення неякісного дешевого імпорту.

У зв'язку з розвитком ринкових відносин в Україні останнім часом активно розвивається інтернет-бізнес. Оскільки торгівля відбувається на віртуальному ринку, якість та безпечність пропонованої продукції для споживача та навколишнього середовища перевірити практично неможливо. Таким чином, через безмежні потреби та сильне бажання їх задовольнити ми самі сприяємо розвитку екологічного колоніалізму по відношенню до України, збільшуючи ризик перетворення її території на світовий смітник.

Сьогодні споживач почуває себе у безпеці, оскільки до кінця не розуміє кінцевих наслідків надмірного споживання, які проявляються лише через десятки років. Але суспільство, яке функціонує у парадигмі споживацького підходу до життя не спроможне передати майбутнім поколінням ні духовні цінності ні збережене навколишнє середовище.

1. Decoupling Natural Resource Use and Environmental Impacts from Economic Growth / UNEP. – 2011. – 174 p.

2. Добридень О. В. Методологічні підходи до аналізу суспільства споживання / О. В. Добридень // Гуманітарний вісник ЗДА. – 2012. – № 49. – С. 257 – 266.

3. Офіційний сайт посольства України в КНР та в Монголії. Режим доступу: [<http://china.mfa.gov.ua/ua/ukraine-cn/trade>].

РОЗВИТОК ЗБАЛАНСОВАНОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ У КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

професор **Мишенін Є.В.**

Українська академія банківської справи (Україна),

доцент **Ярова І.Є.**

Сумський національний аграрний університет (Україна)

Продовольчий та аграрний сектор економіки України вимагає вирішення таких соціо-еколого-економічних проблем: підвищення цивілізованого забезпечення населення продовольством, конкурентоспроможності АПК та раціонального агроприродокористування. Мета дослідження полягає в обґрунтуванні теоретико-методологічних основ щодо врегулювання проблем екологічно безпечного продовольчого розвитку на основі урахування еколого-економічних параметрів землегосподарювання шляхом створення відповідного організаційно-економічного механізму продовольчої безпеки.

Серед пріоритетів сталого соціально-економічного розвитку України об'єктивно постає необхідність екологічно збалансованого землегосподарювання, яке є неможливим без переорієнтації організаційно-економічного механізму сільського господарства на раціональне використання та збереження земельно-ресурсного потенціалу. Ігнорування еколого-економічних засад сільськогосподарського землекористування неминуче прискорює екодеструкцію унікальних земельних ресурсів України, зменшує еколого-економічну ефективність агрогосподарювання і, в кінцевому підсумку, поглиблює соціально-екологічні проблеми продовольчої безпеки. Залишаються невирішеними багато питань у сфері раціонального використання земельно-ресурсного потенціалу, які стосуються формування стратегічних орієнтирів екологізації сільськогосподарського землекористування у взаємозв'язку з організаційними механізмами забезпечення продовольчої безпеки.

Для того, щоб втілити концепцію розвитку сталого екологічно збалансованого сільського землекористування, необхідний фундаментальний відхід від економічної перспективи, яка керувала аграрною наукою протягом останніх ста років. Екологічно орієнтована перспектива землекористування відрізняється комплексністю факторів, які включені у систему, а також довгостроковим характером їх аналізу. Тоді як з екологічної точки зору суб'єктом цінності є комплексність природних екосистем, то традиційний економічний підхід намагається спрощувати їх.

Без забезпечення усталеності сільського господарства неможливим буде і